

ומשנינן: אם לא היה נשנה במפורש דין זה, הייתי אומר, שדוקא הוא עצמו יכול לבטל את הגט, ולא על ידי שליח.

כי מהו דתימא: לא אלימא שליחותיה דשליח בתרא משליחותיה דשליח קמא [שליחותו של השליח השני לביטול הגט, אינה עדיפה משליחותו של הראשון לתת את הגט], דיוכל לבטליה [כדי שיוכל לבטל].⁽³⁾

לכן קא משמע לן משנתנו, שיכול הבעל לבטל את שליחות הראשון, אף על ידי שליח אחר.

שנינו במשנה: קרבם הוא אצל אשתו ואמר לה: גט ששלחתי לך בטל הוא, הרי זה בטל:

והוינן בה: למה לי להשמיענו זאת? ! והרי דין פשוט הוא, שיכול הבעל לבטל בפני

לתת. מה שאין כן אם כונתו לביטול, כי אז אינו יכול לתת את הגט. ואילו הרשב"א סובר שיכול הוא למנוע את מסירת הגט גם בלי ביטול, ולכן הקשה מאי נפקא מינה בין עיכוב לבין ביטול. ג. תמהו התוספות: הרי פשיטא שהוא בטל, שהרי הוא עומד וצווח שהגט בטל; ותירצו בשני אופנים:

האחד: דהוה אמינא כיון שאינו מביא עדים על הביטול, אם כן אינו רוצה לבטלו; [וראה בתוספות לקמן לג א, שבתירוץ אחד כתבו שם שביטול השליח בפניו אין צריך שני עדים, וראה מה שכתבו המהרש"א וה"קריני ראם].

השני: מכל מקום נחוש לחומרא שאין הגט מבוטל.

ורבי עקיבא איגר תמה על זה, שהרי אם בפיו אומר שהוא מבוטל, אם כן אין מקום לחוש לחומרא כי "דברים שבלב אינם דברים".

3. כתב רבי עקיבא איגר, דודאי סברא זו, שלא אלימא שליחותא דבתרא משליחותא דקמא, אינה אלא כשהשליח השני נעשה שליח לבטל, אבל אם הבעל הוא המבטל, אלא ששולח שליח להודיע לשליח או לאשה שהגט מבוטל, בזה לא יתכן לומר "לא אלימא שליחותא דבתרא משליחותא דקמא".

וראה שם מה שביאר, מנין לגמרא לפרש את משנתנו בעשה שליח לביטול, ולא בשליח

ובישוב שיטת רש"י, כתב רבי עקיבא איגר, על פי מה שהביא שם דלעשיית שליח גט צריך שני עדים לקיים את הדבר, כי "אין דבר שבערוה פחות משנים", ונמצא, שאם כוונתו לעיכוב זמני והשליח לא בטל, הרי כשירצה הבעל שישלח לה את הגט, לא יצטרך שני עדים, ואילו אם הוא ביטול השליחות, אם כן יצטרך לאחר זמן לשני עדים כדי לחדש את השליחות, וראה עוד בדבריו נפקא מינה לעוד שני ענינים, ראה שם; וראה עוד בישוב שיטת רש"י ב"תורת גיטין" בדיבור הראשון לפרק זה.

ב. וה"קהלות יעקב" גיטין סימן כה [ועוד אחרונים], דן, בבעל שעשה שליח לגירושין, ואחר שעשאו שליח אמר הבעל שאינו רוצה בגירושין, אך לא ביטל את השליחות או את הגט, שיש לומר שהשליח יכול לעשות שליחותו; וראה שם שתלה דין זה בגדרי "שליחות"; והביא שם, שב"תורת גיטין" סימן קמא סעיף ס נראה, שאין הבעל יכול לעכבו מלעשות את השליחות.

וכתבו אחרונים לפרש, שבזה נחלקו הרשב"א ורש"י. לרש"י אפילו אם הבעל אינו רוצה בגירושין, אין מניעה לשליח מלתתו. ומה שכתב רש"י שהוא מתכוין לצערה, היינו שהוא מבקש דרך בקשה מהשליח שלא יתן את הגט עד שיוורה לו, אבל לא חל שום דין, ואם ירצה השליח לתת על אף בקשתו של הבעל, יכול הוא